№ 41. Treschdeen, 13. Oktoberî. 1893.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 20, un pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, Helmsinga namâ, un Rihgâ, J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eelsch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku raksta rindinu; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makshâ, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makshâ, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7.

Redakzijas adrese:
Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 21 B.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, „Latw. Aw." ekspedizijâ. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes grahm. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36. — **Bauskâ:** Steina kga apteekâ un Ed. Drengera kga bodê. — **Talsôs:** J. Hirschmana kga un H. Towa kga grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna kga grahm. bodê. — **Wentspilî:** R. Antmana kga grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidofska kga un E. Baldrina kga bodês. — **Saldû:** Stepermana kga grahm. bodê.

72. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Rihgâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana kga grahmatu bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eelsch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eelsch- un ahrsemê:** Rudolfa Moffes kga wisas ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahmatu bodê. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ arî **Kursemê.**

Wehstures leeziba.

Mihlo lasitaj'! Isgahjuscho reis bijahm peewedschi tikai mas leezibu is stahsteem, zaur kureem daschi is wiswezakajeem bihbeles wehstijumeem, proti is bihbeles stahstu grahmatahm, top apstiprinati. Nu mehs drusku eeluhkosimees bihbeles praweeschu grahmatâs is wezahs deribas. Praweetoschana! Preeksch schi wahrda netizigais stahw arweenu, plezus raustidams un mehdigi smaididams. Itin dabigi! Ja praweetojumi ir bihbelê pateesigi, un naw tikai tukschi gaisa puhschli, kas gan skaisti spiguło, bet tuhlit saplihst, tik-ko pee teem drusku peedurahs, un ja wini ir pateesi peepildijuschees, tad netizibai sahk jau tapt it karsti. Kas war nahkotni papreeksch sludinat? Waj ne Deews debesîs? Tad ari pateesi kristigà tiziba nebuhtu buhweta uz smiltim, bet uz no Deewa mutes iswerdoschà wahrda. Tapehz ir gan puhlina wehrts, apluhkotees, waj bihbeles praweetojumi ir ari pateesi peepildijuschees, waj nè. Un kas schajâ — gan muhschigu labklahschanos, gan ari otradi, atnesoschâ leetâ usnemtos tahs masahs puhles, praweetojumus islasit un salihdsinat ar sinahm, kuras nemtas is wehstures stahsteem, tas isbrihnisees, zik ihsti un uz mata wiss tà notizis, kà tas bihbelê praweetots. Kas tad dos godigi un stingri weenkahrschos spreedumus, kurî is schahda salihdsinajuma dabonami, tam tad buhs ja-atsihst: praweetojumi ween jau aprahda katram jo ne-apgahschami, kam tik wehl drusku sapraschanas, ka schi grahmata ir deewischkiga pateesiba, un tàpat ari kristigà tiziba, kura uz schi pamata zelta. Apluhkosim nu eepreeksch tikai daschus peemehrus. Reis Fridrikis Leelais sehdeja pee galda. Ari wina pilsmahzitajs bija eeluhgts. Netizigais kehninsch domaja: pag', likschu reis tewi un tawu tizibu kaunâ! — Winsch sauza wisu sawu angsto weesu klahtbuhschanâ un ar apsmeijoscheem gihmja panteem: Lai winsch klausahs! Lai winsch saka tak mums reis kahdu peerahdijumu par sawu tizibu! Bet lai winsch to dara ihsi! — Bes ka daudz apdomatos, pilsmahzitajs atbildeja meerigi: Majestet', Juhdi! — Kehninsch, dsiki aiskahrts un apkaunots no schi wahrda pateesibas, kluseja, un lihds ar winu wisi wina lischki.

Tuhlit dsirdesim, kapehz schi atbilde bija tik dedsiga. Wezahs testamentes grahmatâs, jau Mosus grahmatâs, atrodahs pulks praweetojumu par Juhdeem. Tas aisswestu pa tahlu, winus wisus sakahrtot. Tamdehl schè mineschu tikai kahdus wairak eewehrojamus.

3. Mosus gr. 26, 33. — 44. stahw rakstits: Es juhs iskaisischu starp paganeem, lai juhsu seme top tukscha un pilsehtas ispostitas. Un teem atlikuscheem juhsu starpâ es doschu bailigu sirdi winu eenaidneeku semê u. t. t., un nedrihksteet zeltees pret saweem eenaidneekeem. — Bet kad wini buhs sawu eenaidneeku semê, es tos tomehr ne-esmu atmetis, nedz winus apnizis, ka lai winus isdeldetu. — Tu tapsi iskaisits starp wisahm pasaules tautahm. — Tu zeetisi wisu sawu dsihwes laiku tikai waru un laupischanu, un neweens tew nepalihdsehs. — Tu nezeetisi neka zita, kà ween netaisnibu, un buhsi sagrausta wisu sawu muhschu. — Tu kluhsi par beedekli, sakamu wahrdu un mehdischanas wahrdu starp wisahm tautahm. (5. Mos. 28.). — Tas Kungs tewi iskaisihs starp wisahm tautahm, no weena pasaules galа lihds otram. — Tas Kungs dos tew turklaht dreboschu sirdi, nonihkuschas azis un noskumuschu dwehseli. Tu baikosees nakti un deenu un nebuhsi droschs u. t. t. — Tàpat runà praweeschi. Skatees Jeremijas gr. 15., 16., 24. un 29., un ari Ezekiëla gr. 12., 15., 7. un 19. — Bet tomehr, neluhkojotees uz to, ir atkal apsolits: „Es tewi negribu isdeldet", un Israëla behrni buhs ilgu laiku bes kehnineem, leelkungeem, upureem, altareem un swehtuma. Pehz tam Israëla behrni atgreesisees un meklehs to Kungu un Wina schehlastibu pasaules laika galà. (Esaijas gr. 3., 4. un 5.). — Wisi schee prawetojumi ir rakstiti tajâ laikâ, kurâ Israëla tauta sahka buht patstahwiga waj atradahs skaistakôs seedôs, kad no tahdeem breesmigeem notikumeem newareja ne no tahleenes domat, un ir tik skaidri un saprotami, it kà wini stahstitu Juhdu wehsturi, kura jau buhtu notikusi. Kas lasihs wehsturi lihds pat jaunakajeem laikeem, tam ta leezinahs, ka wisi schee praweetojumi ir uz mata peepildijuschees daudz simtu gadu wehlak, pehz tam, kad tee bija isrunati, un tà lihds pat muhsu deenahm. Waj tas naw kas warenigs? Eedomajees, zik zeeschi Schihdi nebija saistiti pee Juhdu semes! Winu deewakalposchanas jau ari nedrihksteja nekur zitur notikt, kà Jerusalemes semê. Tapehz wini negribeja schkirtees no sawa degoschà tempeka, 70. gadâ pehz Kristus peedsimschanas. Tàpat ar waru waijadseja winus isdsiht is semes. Wini ir pateesi is Juhdu semes issaknoti, isstumti! Un kad wini wehlak gribeja ar saweenoteem spehkeem atkal sawâ semê eespeestees, tee krita tahdâ daudzumâ zaur sobina asminu, ka tikai mas ween no wineem isspruka. Nu winus isdsina, un tapa ar nahwes sodu peedraudets, nekad wairs negreestees atpakaļ. Jo paganeem waijadseja Jerusalemi samihdit, kà praweeschi un Kristus to papreeksch sludinaja. Un ne ween tas, kà Schihdi is sawas semes isgahja, ir peepildijees, kà jau bija papreeksch sludinats, bet ari winu isdsihschanas leelisskums.

(Turpmak wehl.)

Padomi teesas leetâs.

84. Jautajums: Muhsu tehws bija Krona mahju saimneeks, un tagad jau kahdi astoni gadi, ka mahjas par dsimtu eepirka. Mahte mums nomira seschus gadus atpakaļ. Tad tehws panehma otru seewu, un sadsihwoja ar to seschus gadus, peedsihwodams weenu dehlu, kursch tagad ir 3 gadu wezs. Diwus gadus atpakaļ tehws nomira. — Tad nu luhdsu: Waj es, pirmahs seewas wezakais dehls, ja esmu pilngadigs, pehz tehwa mirschanas waretu pamahtei atnemt sawa tehwa mahjas, kad suhdsetu pee teesas, ja wina tahs nedod zaur salihgschanu, jeb waj wina war dsihwot, kamehr mirst, par saimneezi? Un ja es waretu winai atnemt tahs mahjas, tad — zik buhtu man ja-ismaksà ziteem mantineekeem? — Mahju ismaksa no Krona ir taksereta uz 3000 rubļu. — Ja mahsa isprezeta, kamehr tehws dsihwoja, un no ta dabujusi sawu dalu, tad — waj ta waretu wehl ko mantot no mahju ismaksas, un waj man masajam sehnam ari buhtu jadod maise, kamehr winsch nahk pelnitajs? — Tehws, dsihws buhdams, norakstija mahtei dalu, kas tai jadabon pehz wina mirschanas preeksch pahrtikas; bet ja ta dala buhtu pa daudz leela, tad — waj newaretu luhgt teesai, lai wina to pahrspreesch? — Ja pehz tehwa mirschanas wina priwatparadi newaretu tikt samaksati no atstahtahs mantas, tad — waj paradneeki tos waretu prasit no grunts un semes, jeb waj teem buhtu japeeteek ar to, zik dabujuschi no tehwa atstahtahs mantas? M×K.

Atbilde: Pehz likuma kà mantineeki nahk eewehribà: 1) Atraitne no otras laulibas, — bet tikai tad, kad wina sawu eewesto puhru leek pee mantojuma; ja wina to nedara, tad tai teesiba, dabut tikai sawu eewesto puhru. 2) Behrni no abahm laulibahm. — Katram behrnam, ari atraitnei, kad wina sawu eewesto puhru leek pee mantojuma, jadabon lihdsiga dala, — tomehr wezakajam dehlam ir preekschroka, mahjas paschas eeguht par ihpaschumu, un teesiba, mahju ehkas dabut par brihwu. Winsch war, tamdehl ka ir pilnôs gadôs, peeprasit, lai atstahtà manta tuhlit teek dalita. — Ja meita, tehwam dsihwojot, sawu mantojuma dalu jau dabujusi, tad wina tagad, sinams, newar wairs neka peeprasit. Bet ja wina wehl naw dabujusi sawu mantojumu, tad tai tadschu jalauj, lai to dalu preskaita pee winas mantojuma, ko ta, prezedamahs, dabujusi lihdsa puhrâ. — Dehlam no otras laulibas, proti jautataja pusbrahlim, naw nekahdas teesibas uz to, lai schis to ustura, bet war peeprasit tikai sawu mantojuma dalu. — Bet leeta tad pahrgrozahs, kad jautataja tehws taisijis likumigu testamentu. Jautatajs runà no tam, ka tehws pamahtei norakstijis sawu dalu. Bes ka nesinam, kas un kà schai sarakstà isteikts, newaram pateikt, waj tas ir derigs, proti waj pamahtei wiss tas jadabon, kas winai tizis norakstits, jeb waj to war pamasinat. — Tehwa paradu deweji war turetees pee wisas atstahtahs mantas, ja — pat pee mantineeku paschu mantibas, kad schee naw bijuschi tik prahtigi jeb usmanigi, atstahto mantu peenemt ar tà saukto inwentara labdaribu, t. i. gada laikâ pehz tehwa nahwes mantas sastahwu likt usnemt zaur teesu un paradu dewejus usaizinat zaur sludinajumeem. Ja tas tà notizis, tad mantineeki galwo tikai ar mantojuma mantibu.

85. Jautajums: Zik ilgà laikâ pehz pastahwoscho likumu nosazijumeem nowezojahs noseegums par amatâ isdaritu, zitai teesai eesuhtitu nepateesu jeb wiltotu sinojumu, kad otrai personai zaur to leeli saudejumi zelahs, tàpat par wiltotahm kwihtehm, un pehz kahda likuma panta wainigee sodami? B.

Atbilde: Par wiltoschanahm amata darbôs wainigais teek sodits, pehz soda-likumu grahmatas 362. artikula, waj nu ar to, ka atrauj wisas kahrtu teesibas un aissuhta uz Sibiriju, tur nomestees uz dsihwi, jeb waj ar to, ka atrauj wisas personigi un kahrtai peederigahs teesibas un labumus un aissuhta uz dsihwi Sibirijâ, waj nodod laboschanas arestantu nodalâs uz 2½ lihds 3 gadeem. Ja zaur padarito wiltoschanu kahds newainigs dabujis zeest kriminalsodu, tad wainigais teek par to sodits ar to, ka atrauj wisas kahrtu teesibas un aissuhta pee grûhteem spaidu darbeem uz 6 lihds 8 gadeem. — Nowezoschanas laiks par noseedsibahm, kur wainigais teek sodits ar to, ka atrauj wisas kahrtu teesibas un aissuhta pee grûhteem spaidu darbeem, waj nometina uz dsihwi Sibirijâ, ir 10 gadu, bet par noseedsibahm, kur wainigais teek sodits ar to, ka atrauj wisas sewischkahs personigi un kahrtai peederigahs teesibas un labumus un aissuhta uz dsihwi Sibirijâ, waj nodod laboschanas arestantu nodalâs, ir 8 gadi. — Bet ja kahda leeta no kahda amata wihra, ne wis tihschus, ar apsinu, bet aiz ne-usmanibas tikusi nepilnigi jeb nespehzigi isdarita, bes pretlikumiga nodoma, tad wainigais teek sodits, pehz soda-likumu grahmatas 417. artikula, waj nu ar to, ka dabon rahjeenu un to eeraksta deenesta listê, jeb waj ar to, ka atskaita 3 mehneschus lihds 1 gadu no deenesta laika, waj atstahdina no amata. Kad nepareisà isdarischana buhtu notikusi zaur jebkahdeem sewischkeem apstahkleem, kas winam daudz-mas waretu noderet par atwainoschanu, tad sodu war pamasinat tahdâ mehrâ, ka dabon rahjeenu, bes ka to eerakstitu deenesta listê. — Nowezoschanas laiks par noseedsibu, kur wainigais sodams ar nupat mineto sodu, ir 1 gads, un par noseedsibu, kur wainigais sodams ar

Paspahrnê.

Is juhrmaleeku dsihwes.

Jauks pawasaras rihts ir usausis. Pee skaidrahs debess nerehgojahs ne mahkonischa, un saules stari atmirdz salganajôs juhras uhdenôs. Masi wilni, saschkihsdami, rada sudrab'baltas putas, un lehns wehjinsch wehdina laiwu buras. Spehzigas wihru rokas tahs airè no malas projam, dsilaku juhrâ eekschâ. Tee ir swejneeki, kas brauz uz augschu, sawus tihklus ismest, lai wilktu bagatu lomu.

Seewas un behrni winus bija pawadijuschi lihds juhrmalai un, preezigi ar lakateem un rokahm mahdami, no teem atwadijuschees, kad wini sawas laiwas atkabinaja un aisbrauza dsilajà, plaschajà juhrâ. Jaukais laiks tadschu apsolija labu lomu un drihsu pahrbraukschanu atpakaļ, un schi zeriba atweegloja sirdis. Bet — zilweks domà, Deews dara.

Pusdeenâ debess apmahzahs, — tumschi mahkoni peepeschi sawelkahs kopâ. Saule teek aisklahta ar peleku segu, — juhras gaischais salums-pahrwehrschahs par netihru pelekumu. Kaijas, brehkdamas, skreen uz semes pusi, un drihz wehtra dsenà wilnus. Wina tos sazel warenâ augstumâ, puhsch putas pa gaisu gaiseem un aisnes tahs kà sneega prahslas tahlu, jo tahlu pahr krastu.

Leelas bailes un ruhpes sagrahbj atpakaļpalizeju sirdis. Wini steidsahs pee juhrmalas, lai redsetu, kur laiwas palikuschas; bet pa welti winu azis noluhkojahs pahr nemeerigajeem juhras uhdeneem. Neweenas sehgeles, neweena masta newar eeraudsit pee debess apwahrschna, — bailigais skateens atdurahs wisur tikai uz besgaligo, putaino uhdens tukšnesi.

Sirdis wineem teek saschnaugtas, un tee dreb kà apses lapas. Waj gan eespehjams, ka neeka laiwinas paliks par uswaretajahm zihninâ ar breesmigajeem elementeem, ar wehtru un trakojoscheem juhras uhdeneem, jeb waj winas tiks sapostitas, sadragatas, apgahstas un no neschehligajeem wilneem aprihtas un ar saweem brauzejeem nogrembetas juhras dsiļumôs?

Stunda pehz stundas pa-eet, un gaiditaji teek wahrdsinati no breesmigahm isbailehm. Wini nebehdà par putahm, kuras wehtra puhsch pahr krastu un slapina winu meesas, — nebehdà par eestahjoschos tumsibu, kura arweenu wairak un wairak aissedz winu redses aploku, lai gan zeriba pamasam sahk winu sirdis noslahpt, is winu kruhtim issust.

Issamischana sagrahbj nabadsinus, — tè tee sadsird preezigu sauzeenu: „Wini nahk, wini nahk!" — un tas aisdsen wisas isbailes un breesmas. Kahdas seewas gaischahs azis bija tos eeraudsijuschas. Nu wehl teek luhkots zaur kihkeri, — un pateesi, netruhkst neweenas laiwas! Bes breesmahm, bes jebkahdahm likstahm winas bija pastahwejuschas schauschaligajà zihninâ, — drihz winas sasneegs krastus, — un schoreis Deews schehligi sawu roku pahr winahm bija issteepis.

Bet daudsreis ari, ihpaschi kad nezereti sneega puteni peesleenahs, waj kad peepeschas, beesas miglas laiwahm dara par ne-eespehjamu, uguns gaismas juhrmalà eeraudsit, juhra sawus upurus norauj dibinà. Tikai kahdas deenas wehlak laiwa teek atrasta, apgahsta uz muti, ar kihli uz augschu, kurpreti brauzeji guļ juhras mahminas aukstajà klehpî. Nepa-eet neweena rudena, bes ka nedabutum schahdas behdu wehstis no juhrmalahm.

Klusajà juhrâ.

Ka kugi pasuduschi Klusajà juhrâ, bes ka jebkahdas pehdas buhtu atstahjuschi, beidsamajà laikâ deewsgan beeschi atgadijees. Ja tahda nelaime notikusi, tad juhrneeki tuhdaļ gatawi, isskaidrot: tas ir wisadà sinà sadragajees pee kahdas salas, kuras arweenu no jauna eerodahs schihs juhras klehpî, — un pa leelakai dalai wineem ir taisniba.

Kahdu laiku atpakaļ kugis „Rebeka", wadits no kapteina Peistera, Amerikaneescha, atradahs zelà juhdses 600 uz seemeeem no Fidschi-salahm, kad sadsirda baiku sauzeenu no kuga wirsus: „Uguns gaisma preekschà!" — Schi gaisma, kura zehlahs zaur to, ka meschoni bija sakuhruschi uguni pawisam sweschajà salà, weenigi isglahba kugi no droschas sadragaschanahs.

Daudz salu, ihpaschi sem wahrda „Atolles" pasihstamahs rinku salas, newar pat deenas laikà eeraudsit maz juhdschu tahlumà, tamdehl ka winas tikai drusku ween rehgojahs pahr juhras uhdeni. Simteem kugu brauz garam gar Langlanu salahm, austrumôs no Ginejas, bet reti kahds redz schihs semu guloschahs salas. Australeeschu geografijas prateji issakahs, ka wehl leels pulks masaku un leelaku salu esot Klusajà juhrâ, kuras wehl neweens baltais naw redsejis.

Laiku pa laikam padsird atkal par weenu waj otru no schihm nepasihstamajahm salahm, wiswairak sakarà ar kahdu nelaimi. Bet neba nu katru reis, kad kahda no schihm salahm teek atrasta, pasaule to dabon sinat. Daschs juhrneeks jau usgahjis kahdu salu, kura nebija ussihmeta kahrtê, un scho noslehpumu paturejis pats pee sewis tik ilgi, kamehr winam atleza pelna, scho semi istukschojot; beidsamôs tschetrôs gadôs dsirdejahm par daudz tahdeem gadijumeem.

Juhrneeki, kas kahdu salu usgahja, ne reti, pascheem par leelu brihnumu, starp meschoneem atrada ari kahdu baltajo, kursch tur gadeem nodsihwojis un peeredsejis dihwainus brihnumus. Daudzi no teem ir sen pasihstami, pasuduschi noseedsneeki, kurus tahdâs salâs peepeschi atkal eeranga, kur tee stahw leelâ godâ pee eedsimtajeem meschoneem un dsihwo laimigi kopâ ar kahdu krahsotu seeweeti.

Daudzreis izsekahs salas is juhras dibina, kurâ atrodahs wulkani jeb uguns wehmeju kalni, un proti itin ihsâ laikâ, scheem wulkaneem tur apakschâ trakojot, tà ka juhrneekeem, sawu zeku brauzot, loti ja-usmanahs, lai ne-usskreetu uz kahdu no tahdahm salinahm.

Labsirdiba.

Slawenais kirurgs jeb ahrigu meesas wainu ahrsts Volkmanns Halles pilsehtâ, Wahzijâ, kursch jau tagad dus sem sakahm welenahm, bija loti labsirdigs zilweks. Ka winsch pateesi tahds bija, to peerahda, starp zitu, ari schahds atgadijums: Kahda nabaga seewina bija no wina likusees dseedinatees. Kad winsch tai kahdu nahwigu trumu bija isgreesis, wina loti kaunigi iswilka sawu naudas mazinu no kabatas un nolika tam 5-mahrku gabalu (2½ rubļ.) preekschà, pehz kam ta, pateikdamahs, gahja projam. Bet pirms wina wehl bija pee durwim aisnahkusi, Volkmanns tai sauza pakaļ: „Pagaideet, mihlà seewin'! Waj tad negribeet, lai jums ko isdodu no juhsu 100-mahrku gabala?" — To, teizis, winsch eespeeda nabaga seewinai kahdus selta naudas gabalus rokà un isstuhma to laipni un lehnam pa durwim ahrâ, bes ka buhtu nogaidijis winas atbildi.

Drostalas.

1. Ja est dusmigs, tad zeet klusu, kamehr esi lihds desmit isskaitijis; bet ja esi pahrak saskaitees, tad skaiti lihds simtam, un pehz tam tikai runà.

2. Nepehrz nekahdu leetu tapehz, ka wina maz maksà. a.

rahjeenu, kas top eerakstits deenesta listê, waj ar to, ka atskaita no deenesta laika, waj atstahdina no amata, ir 2 gadi.

86. Jautajums: Esmu isdeenejis saldats; 1874. gadâ dabuju atstawku un strahdaju kahdâ Kursemes muischâ pee twaiku maschinas, kur zaur nelaimes gadijeenu man tika labâ roka sadragata twaiku maschinâ, un kuru waijadseja sem elkona nonemt, tà ka paliku uz wisu muhschu nabags, ar weenu roku. Tad muischas ihpaschneeks man dewa kahdu waktneeka weetu, kuru wareju itin labi ispildit, un nokalpoju winam 9 gadus. Lone man tika katru mehnesi ismaksata. Bet schi gada 22. Merzâ, kur wehl 9 deenas istruhka no mehnescha, mani aissauza muischâ, kur muischas ihpaschneeks bija israksstijis kahdu papihri, un lika man pawilkt krustus (jo rakstit nemahku). Kad to biju darijis, tad pateiza, ka man waijaga 6 deenu laikâ iseet. Lai gan nekahdu wainu man nepeerahdija, tad tomehr mani atlaida, un eenehma manâ weetâ zitu. — Tad nu luhdsu: Waj waretu par to schehlotees, jeb peeprasit no muischas ihpaschneeka kahdu atlihdsinaschanu par manu roku, kur esmu tà atlaists no deenesta, un ja waretu, tad — kur un kà? J. W.

Atbilde: Tà ka muischas ihpaschneeks, pehz jautataja pascha wahrdeem jeb stahstijuma, azim redsot naw wainigs pee tam, ka schis apskahdejees, tad jautatajs, schihs apskahdeschanahs dehl, newar neka peeprasit. — Waj jautatajs bez laika tizis atlaists, un waj winsch par to war peeprasit skahdes atlihdsinajumu, newaram pateikt, bez ka nesinam, kas wiss sarakstits deenesta nolihgumâ.

87. Jautajums: Gar manu dsimtsemes robeschu atrodahs zelsch, kuru leetà katrs, kam ween tihk; bet tà ka manam kaiminam, pa to brauzot, ir drusku lihkums, tikt uz leelaku zeku, tad tas brauz taisni pahr manu lauku. Senak zelsch gahja zitâ weetâ, pa kuru seemâ tika malka westa. Kad preeksch 5 gadeem to zeku usaru, tad tas brauza pahr manu papuwi, ikkatru gadu pa jaunu weetu, ko es tam ari neleedsu. Kad nu papuwi apsehju, tad tas, par to neka nebehdadams, brauza tai pahri, leezineeku klahtbuhtnê. — Tad nu luhdsu:

1) Waj winsch war dabut zeku pahr manu lauku, ta weetâ, kuru preeksch 5 gadeem usaru?

2) Zik ilgu laiku brauktu zeku newar wairs aisleegt?

3) Waj pee pagasta teesas stiprinatus rakstus, par kureem schtempelnodokli ir samaksati, peenem meera-teesa? S.

Atbilde: Pahr jautataja laukeem kaiminsch nedrihkst braukt bez wina atwehles. Waj senakais zelsch atkal eerihkojams, atkarahs no tam, waj winsch ir atklahts zelsch, jeb waj priwatzelsch. — Ja winsch ir atklahts zelsch, un ja ir bez peederigahs waldes atlaujas isuihzinats waj pahrzelts zitâ weetâ, tad tas atkal ja-eetaisa. Bet ja winsch ir priwatzelsch, un uz wina naw nekahda leetaschanas serwituta kaiminam par labu, tad to newaijaga wairs eetaisit. Turpreti ja uz wina ir leetaschanas serwituts kaiminam par labu, tad to waijaga atkal eerihkot. — Meera-teesnesim janem preti un japahrbauda wisi raksti, kuros suhdsetaji waj apsuhdsetee winam eesneedz. Zik tahl' tee noder par peerahdijumu kahdai leetai, atkarahs no tam, kà tee sarakstiti, un kas wiss tajos isteikts.

88. Jautajums: Pirku no kahda kunga schogad otru sahli, ar nolihgumu, lihdz 1. Septemberim to nopłaut. Bet 2. Septemberî usnahza uhdens pluhdi un seenu wisu aisnesa projam. — Tad nu luhdsu: Waj man weenam ta skahde buhtu jazeesch, jeb waj grunts ihpaschneekam ari kahda dała? — Seens ir aisnests pahri pahr upi uz otra kunga nenopłauto pławu. Waj winam buhtu teesiba, to seenu paturet? Un ja winam teesiba, to paturet, tad — kahds likuma paragrafs to nosaka? Bet ja man buhtu teesiba, seenu dabut atpakał jeb nonemt, tad — kahds likuma paragrafs to nosaka? K. S.

Atbilde: Pehz Baltijas priwatlikumu 3863. artikula, pirzejam pehz noslehgtà pirkuma, ari tad, kad tam pirktà leeta wehl naw nodota, janess wisa nelaime, t. i. wisi sliktumi, kas leetai usbruhk zaur nenowehrschamu atgadijumu, ween'alga, waj leeta zaur to teek sabojata, jeb waj padarita sliktaka. Tà tad minetajâ gadijumâ jautatajam weenam pascham jazeesch wisa skahde. — Tà ka aispluhdinatais seens peeder jautatajam, un winsch nesaudê sawu ihpaschumu zaur aispluhdinaschanu, tad tas, uz kura gruntsgabalu seens uspluhdinats, ne-eeguhst ari ihpaschumu pee wina. Bet turklaht winam ir jabuht meerâ, ka jautatajs seenu atkal nowed. (Balt. priw.-lik. art. 996.). Tomehr jautatajam ja-atlihdsina gruntsgabala ihpaschneekam, kura dałâ seens uspluhdinats, par skahdi, kura zaur scho uspluhdinaschanu notikusi, un tàpat ari par skahdi, kas warbuht eeronahs zaur seena nowahkschanu.

89. Jautajums: Esmu adopteerets, bet likumigi ne-esmu apstiprinats. — Tad nu luhdsu: Waj es waru buht mantotajs pehz adopteeretaja nahwes? — Noraksts bija pee pagasta teesas. C. B.

Atbilde: Kad adopteereschana naw no teesas apstiprinata, tad adopzija naw usluhkojama par notikuschu. Tà tad personai, kurai waijadseja tapt adopteeretai, naw nekahdas mantoschanas teesibas pee tahs personas mantibas, kura gribeja to adopteeret.

No ahrsemehm.

Wahzija. No Wahzu-Kreewu muitas konferenzes teek sinots, ka starp winas lozekleem, tiklab Wahzeem, kà Kreeweem, mihła satiksme un draudsiga saweeniba radusees, un Kreewu delegati no awisehm, kuras stahw waldibai tuwu, teek behweti par laipneem un patihkameem weeseem, un kahda brihwprahtigajo awise atkal sino, ka ar muitas zenu apspreedumeem eijot pa dałai labi uz preekschu. — Wehleschanas, kurâs jazek lozekli preeksch Pruhschu landtaga, ir tuwu klaht, bet wisu prahti wehl deewsgan meerigi, — naw nemaz tà ustrauzeti, kà zitahm reisahm, lai gan wehleschanas usaizinajumi jau ir islaisti. — Koleera sehrga iszehlusees Hamburgas un Schtetinas pilsehtâs.

Austro-Ungarija. Ministeru presidenta, grahfa Taafe's, wehleschanas preekschlikums teek no wisahm pusehm jo dsihwi apspreests. Ja schis preekschlikums taptu peenemts, tad Austro-Ungarijas balsteesigo wehletaju skaits taptu pawairots trihskahrtigi, nekà tas lihdz schim bijis. — Ari Ungarijâ koleera sehrga parahdijusies trijâs weetâs, kur no 27. Septembera lihdz 3. Oktoberim kahdi 47 zilweki saslimuschi un 21 nomiris.

Franzija. Frantscheem tagad tahdi preeki par to, ka Kreewu juhrneeki tos apzeemojuschi, ka gandrihz nemaz to wisu newar aprakstit, nedz ar wahrdeem isteikt. Brokasti, goda-meelasti, teateri, konzerti, balles un weesibas wakari teek wineem par godu isrihkoti jo leelâ daudzumâ. Lauschu puhki winus wisur apsweiz, turklaht nodseedadami Kreewu walsts himni. Kreewu matroschi teek uz eelahm apkampti un skuhpstiti no wezeem un jauneem, augsteem un semeem, wihreescheem un seeweescheem. Pat Frantschu skolneeki un skolneezes peesuhtijuschi wehstules ar sirsnigeem apsweizinajumeem Kreewu augstaku skolu audzekneem un audzeknehm. — Zetortdeenas wakarâ, 19. (7.) Oktoberî, par godu Kreewu weeseem Parises pilsehtas namâ isrihkoja leelu goda-meelastu, pee kura peedalijahs presidents Karno's un barons Mohrenheims, — pawisam 564 personas. Ap krahschni ispuschkoto pilsehtas namu bija milsiga łauschu bruhsma sapulzejusees, kura preezigi apsweizinaja Kreewu wirsneekus. Pee meelasta Karno's ussauza augstas laimes Keisara Majestetei un Wina Augstai Dsimtai; pilsehtas domes presidents usdsehra uz wisu, kas Kreeweem mihłsch un dahrgs, uz winu preekeem un zeribahm, un uz Kreewu tehwiju, kura sabeedrota ar Franziju. Pehz meelasta weesi sapulzejahs uz estrades, kur eesahzahs leelais karâ sauzeens (Zapfenstreich), pee kura peedalijahs leels skaits Frantschu bungotaju, trompetneeku un neskaitami lahpu neseji. Gahjeens skali apsweizinaja Kreewu weesus, kuri atbildeja ar augstahm laimehm Franzijai.

Italija. Ari Italeescheem schim brihscham tahdi pat preeki, kà Frantscheem; jo winus schajâs deenâs apzeemo Angłu juhrneeki ar saweem kara kugeem, un proti Tarentas pilsehtâ. Tomehr, wispahrigi nemot, Italeeschu sirdis naw tik karstas, kà Frantschu sirdis, lai gan ari Angli teek apsweikti ar leelahm gawilehm un teem par godu isrihkoti bagati brokasti un goda-meelasti, kà ari medibas, konzerti, apgumoschanas u. t. j. pr. — 20. (8.) Oktoberî Angłu eskadra atstahja Tarentas ostu un aisbrauza uz Spezinju.

Rumenija. Rumenijas kehninsch dara sawai tautai sinamu, ka kronprinzese Ferdinand dsemdejusi dehlu, kursch swehtâ kristibâ dabujis wahrdu Karols (Kahrlis), un issaka zeribu, ka wisa tauta lihdz ar winu preezasees par scho jauno prinzi, kas ir dsimis Rumenijâ un sawâ laikâ buhs winas waldineeks.

No eekschsemehm.

No Pehterburgas. Domenu ministerija, gribedama weizinat semkopibu, nodomajusi eerihkot wehl 10 semaku semkopibas skolu pa wisu Kreewiju. — Augstâ Waldiba, ruhpedamahs, lai nabagi un nespehjneeki taptu kahrtigi apgahdati un ustureti, eezehlusi ihpaschu komisiju, kas scho leetu pamatigi apspreedusi. Pehz schihs komisijas domahm, jadibina katrâ gubernâ kuratorija; apaksch tahs stahw aprinku un eezirknu kuratorijas. Katrs pagasts peeder pee kahda eezirkna, kur eezirkna kurators to pahrluhkos. Eezirknu kuratoreem jakalpo par welti, un wini stahw apaksch aprinku kuratoreem. Eezirknu kuratoreem jagahdà sawâ eezirknî par wezeem, kropleem, nespehjneekeem, slimneekeem un wiseem tahdeem bahrinu behrneem, kas wehl nespehj paschi maisi peluit. Preeksch nabagu ustura buhs jadod katram, kas pee schi eezirkna peeder. — Kreewu brunu kugis „Rusalka" isbrauzis 7. Septemberî is Rehwales ostas, dodamees pahr Somijas juhras lihzi uz seemeleem. Laiks bijis no eesahkuma labs, bet wehlak wehjsch sazehlees preti, tapdams par leelu wehtru. Schini negaisâ kugis aisgahjis bojâ ar 166 saldateem un 12 wirsneekeem. Zaur ko schi nelaime notikusi, naw lihdz schim sinams. Waj nu kugis usskrehjis uz kahdu klinti, un tà laikam dabujis plaisu, jeb waj uhdens wiłni, gahsdamees wirsû, to noslihzinajuschi. Pee Somijas juhrmalas ismestas daschas bojâ gahjuschâ kuga drupas: 5 laiwas, ar wahrdu „Rusalka", 2 matroschi, 1 matroscha zepure un gabals no komandanta tilta. Wairak twaikonu issuhtiti, nelaimes weetu usmeklet, bet lihdz schim ta naw atrasta. Preeksch nelaimigo atraitnehm un bahrineem lasa pa wisu walsti mihlestibas dahwanas. — Pehz Pehterburgas awischu sinahm tagad atwests łoti daudz sudraba is Amerikas, zaur ko ari sudraba rubli nahkuschi łauschu rokâs. Mainitawâs wezos sudraba rubłu gabalus dod pret papihra naudas rubli; turpretim par tagadejâ Keisara laikâ kalteem sudraba rubłeem prasa daschas kapeikas wairak. — Labibu pa dselszeleem wedot, lihdz schim no swara 1 proz. wareja eet sudibâ, bez saudejuma atlihdsibas no dselszeku puses. Tagad zeku ministeris nolehmis, ka tikai tad, kad labiba wagonôs eebehrta, lihdz 1 proz. swara brihw sust; bet ja labibu wed maisôs, tad swara sudums war buht tikai lihdz ½ proz.

„Waldibas Wehstnescha" koleera sinas. Pehz medizinaldepartamentam no 29. Septembera lihdz 2. Oktoberim eesuhtitahm sinahm koleera stahwoklis bijis schahds:

Weet-.		Sinojuma laiks.	Saslim.	Mir.
Baku	gubernâ	no 12.—18. Sept.	16	9
Besarabijas	„ „	19.—25. „	25	12
Warschawas	„ „	12.—18. „	14	7
Wladimiras	„ „	19.—25. „	12	9
Woroneschas	„ „	12.—25. „	116	54
Wjatkas	„ „	12.—18. „	2	—
Kalugas	„ „	12.—25. „	23	16
Widsemê (Jurjewâ)	„	19.—25. „	11	5
Lomschas	gubernâ „	19.—25. „	381	190
Minskas	„ „	19.—25. „	39	17
Permas	„ „	12.—18. „	4	2
Polozkas	„ „	19.—25. „	4	3
Pleskawas	„ „	19.—25. „	1	—
Radomas	„ „	19.—25. „	2	4
Smolenskas	„ „	19.—25. „	16	9
Taurijas	„ „	19.—25. „	12	1
Tambowas	„ „	19.—25. „	34	23
Tweras	„ „	19.—25. „	1	1
Charkowas	„ „	19.—25. „	29	19
Tschernigowas	„ „	12.—25. „	31	16
Jaroslawas	„ „	19.—25. „	52	27
Akmolinskas	apgab. „	19.—25. „	1	1
Urala	„ „	12.—18. „	3	1
Warschawas	pilsehtâ „	19.—25. „	7	3
Pehterburgas	„ „	27.—30. „	89	42
Maskawas	„ „	24.—28. „	9	5
Sewastopoles	„ „	19.—25. „	5	4
Kertschas	„ „	19.—25. „	3	3
		Kopâ:	942	483

Zukura zenas, kà „Now. Tel." sino, sahk Odesâ krist, un ar jaunà raschojuma zukura peeweschanu uz tirgeem teek tahłaka zenu krischana sagaidita. — Schi pahrgrosiba zehlusees zaur bagato zukura raschu schinî gadâ. Pehdejâ laikâ ir smalkais zukurs zenâ kritis uz weenu rubli pudâ, un teek schim brihscham pahrdots par 4 rubł. 35 kap. (5 rubł. 35 kap. weetâ). Zeetais zukurs ir ari tapis lehtaks par 20 lihdz 30 kap. pudâ, un teek tagad wehrtets uz 6 rubł. lihdz 6 rubł. 20 kap. pudâ.

Astrachanâ apzeetinata kahda nabadze, dehł ubagoschanas. Policeja, ismeklejot winas skrandas, atradusi, eeschuhtus, 102 rubłus papihra naudâ, un kabatâ — 6 rubł. 5 kap. Bez tam tapis sinams, ka schai paschai ubadzei nogulditi bankâ wairak tuhkstosch' rubłu.

Simbirskas pilsonis Lebedews dahwinajis 66 tuhkst. rubłu un namu ar dahrzu, 1900 rubł. wehrtibâ, ar to nosazijumu, lai eetaisa amatneezibas skolu preeksch kurpneekeem, galdneekeem un krahsotajeem. Skola janosauz par „Lebedewa amatneezibas skolu".

Permas gubernâ, Biserskas muischâ, kas peeder grahfam P. P. Schuwalowam, atrasti pehrnajâ gadâ it newikot 3 spihdoschi dimanta gabalini. Pawisam lihdz schim tur atrasti 150 dimanta gabalinu. Grahfs Schuwalows nodomajis, pamatigaki meklet pehz dimanteem.

Kurskâ esot kahds ubags łoti uspuhtees un lepns. Dahwanas luhgdams, tas mehdz sazit: „Dodeet kroplim, kas 3 deenas naw neka ehdis." — Reiz schis pats ubags aisgahjis uz pilsehtas skolu, luhgt, lai wina dehlu peenemtu skolâ. Bet nebijis wairs tur telpas; tamdehł skolas inspektors dewis padomu, lai eijot uz nabagu skolu, — tur wehl esot ruhmes. Ubags, par tahdeem wahrdeem saskaitees, sazija: „Ar deedelneekeem un ubagu maises ehdejeem nelaidischu sawu dehlu kopâ. Es sawam dehlam waru apgahdat 3 mahjskolotajus, kad tikai to gribu."

Uz Ribinskas-Bologajas dselszeła pretschu brauzeens usskrehjis aitu baram. Aitas tapuschas dsihtas uz Ribinsku. Gar dselszeła dambja malu eedamas, tahs, atpuhsdamahs, ehduschas sahli. Tè uz reiz isdsirdejuschas eeswelpjamees un brauzeenu nahkam. Aitas, sabihjuschahs, saskrehjuschas uz dselszeła tilta; tur tad daudz no tahm sabrauktas, un zitas atkal, no tilta lehkdamas, dabujuschas galu. Par laimi, ka maschinistam isdewees brauzeenu daudzmaz apturet; zitadi tas buhtu noskrehjis no sleebehm.

Graudnas gubernâ, Belskas dselszeła stanzijâ, notikusi 7. Septemberî breesmiga nelaime. Pretschu brauzeens ar 35 wagoneem jau bijis sagatawots uz projam braukschanu. Septinôs beidzamajos wagonôs sehdejuschi wairak nekà 200 saldatu. Pirms aisbraukschanas maschinists nokahpis no maschinas, wehl kaut ko waijadzigu parunat ar stanzijas preekschneeku. Maschinista palihgs un kurinatajs palikuschees pee maschinas. Tik-ko kurinatajs eemetis krasnî pahri malkas pagales, notizis breesmigs sprahdzeens. Lokomotiwe usskrehjusi kà spalwa gaisâ, resnahs dselszs kehdes kà deega pawedeenus pahrraudama. Ar leelu lihkumu pa gaisu skreedama, ta nokritusi no nelaimes weetas 14 asis atstatu. Lokomotiwe, pahrrauta widû puschu, isschkihrusees diwâs dałâs. Leela laime, ka lokomotiwe skrehjusi sahnus uz to pusi, kur naw bijis neweena zilweka. Ja buhtu kritusi uz wagonu rindu, tad netik ween wagoni buhtu sadragati, bet ari daudz saldatu buhtu dabujuschi galu. Maschinista palihgs un kurinatajs bijuschi pagalam, un sleeschu nokahrtotajs stipri sapluzinats no karstajeem garaineem.

Muhra-Ponemones saimneezibas skolâ bijis 14. Septemberî eksamens preeksch tahm skolneezehm, kas sawu mahzibu beiguschas. Seschas skolneezes dabujuschas gatawibas leezibas. — —

Widseme.

Widsemes gubernators issludina, ka personahm, kuras Widsemê uspehrk seenu, lai to suhtitu uz Wahziju, waijaga no weetejahm pagastu waldehm isnemt apleezibu, kà tas isteikts „Widsemes Gubernas Awises" 108. nummurâ. Bez tahdahm apleezibahm muitas walde seenu nelaidihs pahr robeschahm.

Pee Widsemes konsistorijas nolika eksamenu schahdi mahzitaju amata kandidati: Jehkabs Osolinsch, Jahnis Ruzels un Eduards Seibots.

Rihgas pilsehtas kara-klausibas komisija par 1893. gada rekruschu nemschanu sawâs telpâs islikusi schahdu sludinajumu: Loseschana eesahksees peektdeen, 15. Oktoberî, pulksten 9ôs no rihta, leelahs gildes augscheja sahlê, un 16. Oktoberî, pulksten 9ôs no rihta, turpinasees. Pehz tam kara-klausibas komisijai, Masajâ Minsterejas celâ № 2, jastahjahs preekschâ wispirms teem, kureem, sawu familiju buhschanu dehł, naw nekahdu atweeglinajumu, un proti schahdi: Pirmdeen, 18. Oktoberî: teem, kurus pagahjuschâ gada eesaukschanâ atlika uz scho gadu, un teem, kuri sarakstâ ar A. sihmeti. — Otrdeen, 19. Oktoberî: teem, kuru loschu nummuri 1 lihdz 150. — Treschdeen, 20. Oktoberî: teem, kuru loschu nummuri 151 lihdz 300. — Zetortdeen, 21. Oktoberî: teem, kuru loschu nummuri 301 lihdz 450. — Sestdeen, 23. Oktoberî: teem, kuru loschu nummuri sahkahs ar 451. — Pirmdeen, 25. Oktoberî: teem, kureem III. schkiras atweeglinajumi, un tad teem, kureem II. schkiras atweeglinajumi. — Otrdeen, 26. Oktoberî: II. schkiras atweeglinajumu atlikuscheem; Schihdeem, kureem I. schkiras atweeglinajumi; teem, kuri wehl reiz apluhkojami. — Peektdeen 29. un sestdeen 30. Oktoberî: teem, kureem I. schkiras atweeglinajumi (kristiteem), ja-eet sanemt apleezibas par to, ka peeskaititi pee semes-sargeem. — Kara-klausibâ nonemtos jaunos kaudis noswehrinahs pirmdeen, 1. Nowemberî, kurâ deenâ teem pulksten 10ôs no rihta jasanahk kara-klausibas telpâs.

Rihgas-Walmeeras 15. eezirkna meera-teesnescha sehdeklis pahrzelts no Majoreem uz Sloku.

Rihgas apgahala-teesas kriminalnodalas delegazijas sehdes Oktobera mehnesî notiks: Zehsis no 11. lihdz 14. Oktoberim. Walkâ 20. Oktoberî, starp zitu, isteesahs suhdsibu par mahzitaju Bruno Frommholdu Treu'u, uz soda-likumu 193. un 1376. artikula pamata.

Kemeru weselibas awotôs sanahk gadu no gada arweenu wairak slimneeku, tà ka ar lihdzschinigahm telpahm wairs nepeeteek. Augstâ Waldiba nodomajusi, ahrsteschanas un masgaschanahs telpas paplaschinat, un bez tam wehl taisit daudz jaunu pawilonu. Medizinas nodałas direktors Ragosins atbrauzis no Pehterburgas uz Kemereem, wisu jo pamatigi un smalki apluhkot, un atsinis, ka wisi schee pahrlabojumi un papildinajumi łoti waijadzigi preeksch Kemeru weselibas awotu usplaukschanas un maksaschot 150 lihdz 200 tuhkst. rubłu. — —

Duntes un Steenes pagasti, Walmeeras aprinkî, kà „Widz. Gub. Awise" sino, saweenoti par weenu pagastu.

No Aiskraukles raksta „Balt. Wehstnesim": Scheijenes Sihłu mahjas schogad sewischki peemekletas no wisadahm likstahm. Saimneekam nosaga barojamu wehrsi, kuru badâ pusnospraghuschu dabuja atpakał, nosaga aitas, issaga is rijas wairak puhru rudzu un sadurstija ganibâs sirgu. Kad jau nelaimes rodahs, tad nahk weena pehz otras: Nodega istaba un sirgu stallis. Beidzot nosaga saimneekam prahwu laiwu. — Wiss tas notika maz mehneschôs.

No Dsehrbenes-Drustu apkaimes. Mikelu deenâ tika Wez-Drustu basnizâ bihbełu-swehtki notureti. Laiks bija silts un patihkams, un basnizenu bija eeradees ihsti daudz. Sprediki teiza Kokneses mahzitajs Hillnera kgs. Turedamees pee ne sen isdotâ Latweeschu grahmatu rahditaja, winsch aisrahdija, zik daudz jau Latweescheem grahmatu un laikrakstu, par ko esot tikai japreezajahs. Bet pirmà weeta starp grahmatahm peenahkotees un, kà zerams, ari esot — bihbelei, — grahmatai, bez kuras newarot un nedrihkstot neweens istikt, nedz buht... Basniza bija schoreiz, kà jau tas schinis swehtkôs parasts, ar sałumu wihtnehm bagatigi puschkota. Tik ween senak parasto wairakbalsigu dseedaschanu schoreiz nedzirdejahm. Waj gan Drusteneeschi jau dzeedat apnikuschi? „B. W."

Walmeeras aprinka zitreisejais prahwests, Aleksanders Jungmeisters, nomiris 23. Septemberi.

Werowas apgabalâ, Rapinas draudzê, esot kahds saimneeks, lai gan 107 gadu wezs, tomehr wehl pilnigi spirgts un wesels. Winsch ne-esot sawâ muhschâ stiprus dzehreenus baudijis.

Kurseme.

Kursemes spitalibas sehrgas apkarotaju beedriba schi gada Junijâ, Julijâ, Augustâ un Septemberî pawisam eenehmusi 4108 rubł. 15 kap.

*** Pahrgrosibas amatos.** Atlaisti no deenesta, uz paschu luhguma, Wentspils pilsehtas polizejas pristaws, kol.-padomneeks Jwans Günthers, Bauskas pilsehtas polizejas usraugs, kol.-sekretars Edgars von Uloths, un Leepajas zeetuma preekschneeka palihgs Ernests Jansons.

Jelgawas apgabala-teesas preekschsehdetajs pasino, ka teesu pristawam Wladimiram Bechli'am

no 15. Oktobera Tukuma pilsehta eerahdita par dsihwes weetu.

Bauskas aprinka semneeku wirsteesas preeksch-sehdetajs dara sinamu, ka wina kanzeleja pahrzelta no Bauskas pilsehtas uz Wez-Sauli.

*** Par kara sirgu eezirknu usraugeem apstiprinati:** Preeksch Kuldigas pils eezirkna — Krona Tigwes un Abawas muischu arendators Julijs Scheps-kis; preeksch Bauskas aprinka II. eezirkna — Fridrika Gudsches weetâ — Smedu mahju ihpaschneeks Jahnis Tersens, un preeksch Wentspils aprinka Ugales V. eezirkna — Ugales muischas pahrwaldneeks, barons Johans von Behrs. — Kuldigas pils kara sirgu eezirkna usraugs, Griku muischas arendators Kahrlis Eislers, pahrwests tahdâ pat amatâ uz Sahtinu muischas eezirkni.

Elejâ, kâ Rihgas pasta-telegrafa apgabala preekschneeks dara sinamu, pee weetejahs pasta nodalas ari telegrafs eerihkots, kurâ, no 10. Oktobera sahkot, peenem eekschsemes un starptautiskas telegramas. Lihds ar to minetâ pasta nodala teek pahrwehrsta par pasta-telegrafa nodalu.

No Sihkeles pagasta, Augsch-Kursemê. Muraukas kroga krodsineezei nakti uz 5. Septemberi nosaga sirgu ar wisu aisjuhgu, wehrtibâ 75 rublus. Sagli bija maso stedeles lodsinu islaususchi un pa to eelihduschi stedelê. Tad tee atmuhkejuschi stedeles wahrtus, aisjuhguschi sirgu un, isbraukdami, bija atkal aistaisijuschi wahrtus zeeti un islihduschi pa to paschu lodsinu ahrâ. Ne tahk' no kroga kahdâ istabinâ, kurâ neweens nedsihwo, tambehk ka ta ir weza, sagruwusi, tee atstahjuschi sirgu un wehl atnahkuschi atpakal uz krogu, kur no peeleekamâ kambara, masu lodsinu un muhri robu islausdami, panehmuschi daschas pudeles dsehreenu, kâ ari desas, kas bija pahrwestas pahrdoschanai zeka wihreem. Ja sagli nebuhtu tapuschi istrauzeti, tad buhtu gan laikam wisus dsehreenus panehmuschi, un ari muzu ar brandwihnu un wisu, kas tik tur bija. Tikai zaur to, ka attahkakâ kaimina sehnam gadijahs eet pehz alus preeksch linu talzineekeem, wini, istruhkuschees, aismuka projam. Krodsineeze nu, peeleekamâ kambarî pehz alus eedama, atrod, kas notizis. Wina eet stedelê, sirgu raudsit, bet ari tas ir projam. Sagkeem buhtu gan dsinusees pakal, dsirdedama, ka tee nupat kâ aisbrauz winas sirdsinu projam, bet nebijis wairs zita sirga, ar ko tos kert rokâ. Winas kaiminsch, kam ta luhgusi palihdsibu, to nedewis, un tâ tad sagli — kâ braukuschi, tâ bijuschi projam. J. —n.

No Bikstеem. 10. Septembera wakarâ nodedsa Bikstu Behrsu krodsineekam, Andersonam, rija, kur gandrihs wisa schi gada labiba bijusi sawesta. Tâpat ari twaikmaschina sadegusi, kas bijusi atwesta preeksch labibas kulschanas. Tai paschâ wakarâ bijis bahrgs pehrkona negaiss. Daschi domâ, ka pehrkons buhs eespehris; ziti atkal domâ, ka uguns buhs zehlusees no maschinas skursteņa.

Remtes dsimtkungs, grahfs Medems, lizis par sawu naudu taisit telegrafa stigu no Remtes lihds Saldum. No 1. Oktobera pasta un telegrafa nodala eetasita Remtê, kur peenem depeschas uz wiseem Kreewijas apgabaleem un wisadas korespondenzijas.

Puses mahzitajs, Johansona kgs, dabujis pa deewakalposchanas laiku 12. Septemberî sirds treeku, tâ ka drihs pehz tam nomiris. Nelaikis bijis paschôs spehka gadôs un tikai ihsu laiku par mahzitaju. — —

Saldus meests, kâ dsirdams, nahkoschâ gadâ tapschot apstiprinats par pilsehtu.

Blihdenes muischas ihpaschneeze, firstene Scharlote Lieven, swinejusi 12. Septemberî 50 gadu jubileju, kamehr wina atnahkusi uz Blihdeni dsihwot. Wisi pagasta kaudis bijuschi aizinati uz muischu, kur tee bagatigi meeloti ar ehdeeneem un dsehreeneem. Laimes wehleschanas un pateizibas issazitas: no pagasta wezakâ, no basnizas pehrmindera par winas peepalihdsibu pee pagasta nabagu apgahdaschanas un no skolotaja Lienewalda par skolas ustureschanu un apgahdaschanu. Nelaika firsts bija lizis uzselt staltu skolas namu, to bagatigi apdahwinadams ar wisahm pee skolas waijadsigahm leetahm un ilgus gadus seemas skolas behrnus apgahdadams ar silteem ehdeeneem; skolotajs un wina palihgs lihds schim no muischas algoti. Zeen. firstene, par to ruhpedamahs, lai pagasta nabagi taptu pareisi apgahdati, eerihkojusi ihpaschu nabagu apgahdataju beedribu. Tik-ko nelaika firsts par Blihdeni bija sahzis waldit, winsch isnihzinaja wisus krogus sawâ pagastâ. Pehz firsta nahwes tagadejâ Blihdenes firstene, par peeminu sawam koti mihlotam laulatam draugam, uszehla leelu, staltu Deewa namu, gotiskâ buhwê. Schi basniza buhs weena no skaistakajahm uz semehm. Tâ tad zeen. gawilneeze strahdajusi sawâ garajâ muhschâ kristigâ garâ, gribedama sawa pagasta kaudis attihstit, isglihtot un ar teem dsihwot saderibâ, weenprahtibâ un mihlestibâ. — Pehz pusdeenas-meelasta jaunee kaudis preezigi deijojuschi, un wezee atkal sawâ starpâ sarunajuschees. Tumsai metotees, leelais sahles klaijums pils preekschâ bijis apgaismots ar raibahm lampahm un mahkfligahm ugunim. Firstene likusi sawus weesus wehl pameelot ar palaunadsi un wakarinahm. Tikai gaismai austot, tee dewuschees uz mahjahm.

Wandsenê bijusi senak basniza; bet kad ta nodegusi 1794. gadâ, tad palizis tikai 60 pehdu augstais torna stahws. Wandsenes basnizu apkalpojis wezôs laikôs Sasmakas mahzitajs. Tagad Wandsenes pagasts peeder pee Talsu draudses, un uz Sasmakas basnizu nahk Ahrlawas draudses mahzitajs. Wandsenes basniza bijusi lihds logeem no muhra, un augstaku lihds pat jumtam no koka. Jau reisu reisahm uz to domats, nodeguscho basnizu atkal uztaisit, — bet pee tahda darba waijaga weenprahtibas, mihlestibas un daudz naudas. Kad par basnizas buhwi tizis runats, tad gan wisi wehlejuschees, kaut basniza buhtu tuwumâ, bet neweens naw gadijees, kas to leetu buhtu eekustinajis, tahkaku wadijis un usskubinajis, to ari isdarit. Tagad laimejees kahdam kungam pagasta kaudis un ari kungus pee tam peedabut, zereto nodomu laimigi iswest galâ. Wandsenes dsimtkungs, barons von Heykings, apsolijees dot waijadsigos buhwkokus, zitu apkahrtejo muischu kungi apsolijuschi, peepalihdset ar naudu, un apkahrtejo pagastu kaudis apsolijuschi lihds pusotra tuhkst. rubku. Basnizas plahns top isgatawots, un tâ tad zerams, ka nahkoschâ pawasarâ warehs eesahkt taisit Wandsenes basnizu, kas buhtu jauka un smarschiga tizibas pukite. — —

No Kuldigas. Par kugneezibu starp Kuldigu un Wentspili weetigais „Anzeigeris" sino, ka, no isgahjuschahs nedelas sahkot, twaikonitis „Sara" pirmdeenâs, treschdeenâs un peektdeenâs no Kuldigas brauzot uz Wentspili un no Wentspils otrdeenâs, zetortdeenâs un sestdeenâs uz Kuldigu. Braukschanas maksa nolikta zaurmehrâ 1½ un 1 kap. par wersti, jeb 120 un 80 kap. no Kuldigas lihds Wentspilij. Minetâ lapa issaka wehleschanos, lai bes minetâ pasascheeru twaikonischa ari kahds otrs twaikonitis starp abahm pilsehtahm sahktu braukat, kuram buhtu daudz wedamâ; jo no Kuldigas leelâ daudzumâ buhtu ko aiswest: labiba, sehrkozini, ahdas, kalki, gipsis u. t. t., un no Wentspils uz Kuldigu daschadas prezes, kas weetigahm fabrikahm, kâ ari pilsehtas un apkahrtnes eedsihwotajeem waijadsigas.

No Ruzawas. Trihs brahli apmekleja sawu slimo mahsu, S—galu saimneezi. Wini atbrauza ar wezakâ brahka, basnizas pehrmindera, Spr. sirgeem, 5. Oktoberî, pee nowakara. Leelas tumsas un leetus dehl, nama tehws nelaida sawus swainus nakti braukt projam, kautschu teem gan tikai ihss zelsch bija brauzams. Bet tajâ nakti nosaga teem sirgus ar wisu aisjuhgu. Sarkani krahsoti redeku rateki uz dselsu asim un diwi sirdsini, eeksch sihlehm eejuhgti, bija aisbraukti. Spr. bija schajâ braukumâ sawus prastos sirdsinus aisjuhdsis. Weens no scheem sirgeem, gaischi behrs no spalwas un stihws uz kahjahm, bija 22 gadu wezs. Pehz schi wezâ lopina godigais saimneeks wiswairak schehlojahs. To winsch labpraht buhtu pee meera lizis, ne wis sagku rokâs uz wehrdsibu atdewis. Laikam gan saglim, kas, sinams, bija sinatneeks, domas buhs bijuschas, ka S—gala saimneeka weesi ar labakeem sirgeem buhs atbraukuschi. — Kahdâs sudmalâs ari nupat Leischpusê kahdam Leitim wisi trihs sirgi no miltu wesuma tumschâ nakti, kamehr wihrs wehl reis eegahjis sudmalâs, isjuhgti un tuwejâ meschâ aisjahti, un bijuschi nost, kâ uhdeni eekrituschi. — Ak, zik koti jasargajahs schinis tumschajâs naktis! Chr. S.

No Leepajas. Par atraitnes Dawidowas nogalinaschanu „Kurs. Gub. Awise" raksta: 25. Septemberî Treu'a namâ, Katoku celâ, dsihwojoschâ pilsona Dawidowa atraitne uz grihdas spilwenôs tapa atrasta nedsihwa. No ahrstu puses lihki apskatot, winas kaklâ atrada peezas skrambas, kâ israhdijahs, no pirkstu nageem zehluschahs, kamdehk atsina, ka Dawidowa bija tapusi noschnaugta. Dsihwokla sehtas pusê logs bija islausts. Wisas durwis bija atwehrtas, un tâpat kumode, drehbju skapis u. t. t. Leetas bija iskaisitas pa grihdu, kamdehk bija noprotams, ka Dawidowa nogalinata ar aplaupischanas noluhku. Wina dsihwoja weentule un bes apkalpotajas, un pat neweena ne-eelaida sawâ dsihwokli. Dawidowa nebija bagata; wina pa dakai dsihwoja no Treu'a mantineeku nama eenehmumeem, jo wina ari peedereja pee mineteem mantineekeem. Radi un pasihstami apgalwo, ka winai nebijis nekahdas naudas. — Zaur mahzitaja Kluge's gahdibu, kâ weetigâ awise sino, Leepajâ preeksch diweem gadeem dibinata draudses slimneeku kopschana, zaur kuru daudz swehtibas panahkts un daudz slimneeku tapuschi ruhpigi apkopti. Kahda augstsirdiga labdare, kura negrib, lai winas wahrds top sinams, schai eestahdei ne sen dahwinajusi 8000 rublu, zaur kuru dahwanu schi labdaribas eestahde nolikta uz droscha pamata.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

I. Jelgawas apgabala-teesâ pahrdos 4. Dezemberi Krischa un Juhles „Slagu-Birsneeku" mahjas, Renges pagastâ, Tukuma aprinki. Mahjas wehrtetas uz 5000 rubl.

II. Tukuma-Talsu meera-teesneschu sapulzes sahlê, Tukumâ, pahrdos: 1) 2. Dezemberi Kahrla Sihles „Binku" mahjas, Wahnes pagastâ, Talsu aprinki. Mahjas wehrtetas uz 2300 rubl. 2) 17. Janwari 1894. g. Jana Krügera „Sudmalu" mahjas, Wandsenes pagastâ, Talsu aprinki. Mahjas wehrtetas uz 1200 rubl. 3) 17. Janwari 1894. g. Jana Ozsch „Spiku-Krastu" mahjas, Kabiles pagastâ, Talsu aprinki. Mahjas wehrtetas uz 2678 rubl. 4) 17. Janwari 1894. g. Krischa Wentenberga „Krakschu" mahjas, Esarmuischas pagastâ, Talsu aprinki. Mahjas wehrtetas uz 5600 rubl. „K. G. A."

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas basnizâ no 13. lihds 20. Oktoberim. Swehtdeen, 17. Oktoberî: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. amata kandidats Wilde. 2) Pilsehtas Latweeschu draudzê: Deewgaldneeki pulkst. ½8ôs no rihta; mahz. Freibergs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. wirsskolotajs Mühlenbachs. — Otrdeen, 19. Oktoberî, kâ Tizibas atjaunoschanas swehtkôs: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana pulkst. 10ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudzê: Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Lauku draudzê uzsaukti: Dawids Bahrs ar Dori Steinberg; Janis Kopmanns ar Lawisi Stockmann; Mahrtinsch Kahrklis ar Lihsi Adamson; Janis Schwagers ar Greetu Janau; Pehteris Mesewskis ar Anneti Paulini Krischjanson; Frizis Mikelsons ar Minnu Birk; Indrikis Epners ar Eewu Bulle. Lauku draudzê miruschi: Annete Emilija Reitap, 8½ m. w.; Trihne Kalniņ, 50 g. w.; Lihse Margreeta Siliņ, 13 g. w.; Greeta Petriņ, 49 g. w.; Kristaps Teodors Weilands, 18 g. 6 m. w. — Pilsehtas draudzê uzsaukti: Jahnis Tirsits ar Anneti Strautmann; Indrikis Epners ar Eewu Bulle; Heinrichs Keisers ar Karlini Behmkin. Pilsehtas draudzê miruschi: Wilhelmine Milda Tikum, 3 n. w.; Doroteja Kosarewski, 71 g. w.; Anna Grünthal, 88 g. w.

Slihkonis. Winu nedek' Drikses eeteka pee pils dahrsa 3 masi puikas bija isgahjuschi, siwis makschkeret. Uz reis weens no puikahm eedomajees, masako, tik-ko 6 gadu wezu, panerrot, un to nogruhdis no laipas; bet tâ ka tuhlit bija uz weetas dsilschs, tad masais puika nogahjis dibinâ un — noslihzis. Abi leelakee puikas, redsedami, ka winu beedrens upes dselmê nosuhd, atmetuschi wisu makschkereschanu un dewuschees mahjâs, norunadami, nekam to neteikt, ka masais zaur scho wainu noslihzis. Tikai otrâ rihtâ isdewees, ncwainigo puiku tik tahk' peedabut, ka tas isteizis, ka brahlitis noslihzis tur un tur un zaur tahdu wainu. Wezaki ar ziteem palihgeem nu gan slihkoni drihs atrada, bet no atdsihwinaschanas, protams, jau wairs nebija ne jausmas. — Atkal mahziba wezakeem, ka behrni ir arweenu stingri ja-usrauga un naw nekad jalaisch, pee bailigahm weetahm sawâ wakâ staigat apkahrt.

Kabatu sahdsibas. Pa Mikeku tirgu, kâ dsirdams, kahdai ahbolu tirgonei, Kreeweetei, pee ahbolu wesuma tirgojotees, esot iz keschas israuti 80 rubli naudas. Tâpat ari kahdam lauzineekam istschopti 15 rubli un atkal kahdam zitam lauzineekam 3 rubli. Bez tam wehl ari dsirdams, ka wehl dascham labam kabatai, kur nauda stahwejusi, peepeschi zaureija eeradusees. Wisu leelakais kabatu dilonis esot bijis ap swehrnizas buhdu, kur kaudis bija arweenu zeeti kopâ. Tur nu, protams, daschs malazis ari rihwejahs starp kaudim, kâ nehgis pa nahrstu laiku, un gan laikam ar noluhku, lai ziti beedri sajauktâ kauschu mudschekli waretu labaki swejot pa kabatahm pehz dahrgajeem naudas makeem. Tâ tad dascham, kas bija aismirsis mahzibu: „Sargaitees no kabatu sagkeem!" — ari itin ahtri wareja kabatas tikt atweeglotas.

Aplamiba. Aiswinu nedek' kahdu wakaru, tâ ap pulksten 8eem, kahds lauzineeks brauz lihds ar sawu wezo mahti, seewu un ap 8 gadeem wezu meitinu no Jelgawas, lihdsa wehl wesdams daschas eepirktas prezes. Otrâ werstê aiz Annas wahrteem uz Jelgawas-Jahnischkes schosejas to panahk kahdi ziti lauzineeki, proti kahdi 5 brauzeji ar dehku wesumeem, un, pilnâ wehjâ buhdami, sehgelê pirmajam ar saweem koku lahdineem wirsû, lihds scho ar wiseem rateem un sirgu eesweesch grahwi, kursch nu, krihtot, lihds ar sawu dsimtu smagi sadausahs, un par to sahk aplamos brauzejus noraht. Bet warenee brauzeji nekaujahs wis sewi lamatees; wini panem grahwi eesweesto un ussseen uz dehku wesuma, un tad laisch projam. Pa to starpu nelaimigâ peederigee seeweeschi laisch balsis wakam, zik spehj, un sauz pehz glahbejeem, lihds ari netahkâs Lewina sudmalâs sadsird palihgâ sauzeenus, un turenes strahdneeki nu skreen palihgâ un, par laimi, saker kahdu lauzineeku sirgu, kursch bija, leeks eedams, aiskehrees aiz schosejas lehnehm. Wehlak ari atrada sadausito un uz zeka nomesto lauzineeku, ar stipri pahrsistu galwu, kuri nu wisi tika nowesti atpakal uz Jelgawu un nodoti polizejâ, kas protokolu par scho notikumu usnehma un atrasto sirgu patureja sawâ finaschanâ. Otrâ deenâ eeradees sirga ihpaschneeks, lauzineeku saimneeks, sawu sirgu peepraſit, un usdewis wisus wainigos, sawus puischus, wahrdu pa wahrdam, kuri, kâ teiz, dsehrumâ scho aplamibu isdarijuschi. Zerams, ka schi aplamiba nepaliks bez mahzibas. ш

Isskaidrojums. No daudz pusehm mums aisrahdits uz „Tehwijas" aiswinas nedelas nummuru, kurâ esot netaisni rakstits par kahdahm suhdsibas leetahm, kas ari aiskarot Jelgawas sahtibas beedribas godu, un bez tam wehl klaht mums teek luhgts, lai mehs uz to no sawas puses dodot waijadsigo atbildi. Wiseem scheem aisrahditajeem un luhdsejeem gan waram uz to pasneegt scho ihso isskaidrojumu, bet ari pee tam jau eepreeksch aisrahdam, ka godiga zilweka peenahkums jau ne buht naw, wisahm mulkibahm eewehribu rahdit un tuhlit steigtees atbildet. Gaisâ sagrahbstitus melus wehjsch atkal isgaisina. Tambehk teem tikai ihsi aisrahdisim, turedamees pee leetas, un zeram, ka no tam jau katrs prahtigs zilweks ari bez „brillehm" nopratihs, ka suhdsibas leetas aprakstitajs ne buht neturahs pee pateesibas, un ka meleem ir ihsas kahjas. Wisu pirms naw ne buht taisniba, ka mehs, apakschâ rakstijuschees, esot Kalnina kgam apleezibu israkstijuschi, ka tas ir kahrtigi pee muhsu rihkojuma 6. Junijâ ar dalibneeku nosihmehm rihkojees, bet minetais raksts ir iz muhsu beedribas protokola no 18. Junija p. g. 8. punktes iswilkts un walsts walodâ pahrtulkots, un tam ir ne ween muhsu, bet wisas komitejas paraksti, no kahdahm 6 personahm. Tâpat tas ari naw taisniba, ka Kalninsch esot Jelgawas sahtibas beedribas preekschneezibas lozeklis. Kalnina kgs ir tikai beedribas komitejas lozekla weetneeks. Tik pat ari tas naw taisniba, ka Kalnina kgam no komitejas esot nauda dota preeksch suhdsibas raksta. Komiteja gan reis ir Kalninam nospreedusi kahdas kapeikas preeksch istabas slaukamahs birstes un preeksch lampu zilinderu tihrijamâ eegahdaschanas, bet ne wis preeksch kahdas „proschenijas", un bez tam mums ar Hausmana kgu naw nekahda sakara ar Kalnina kga suhdsibu, un ja mums tik ween patiktos, tad mums ar minetâ laikrakstâ usleelito Augustu Mülleri gan paschcem netruhktu likumiga eemesla, ar ko to teesas preekschâ saukt pee atbildibas. Kalab tad mums wehl buhtu jaslehpjahs aiz zitas personas? Bet lai katrs pats par to spreesch, waj mums ar tahdu zilweku, kas no pilnahs sapulzes, nesawaldamas trokschnoschanas dehk, uz wiseem laikeem no beedribas isslehgts, un, sahtibas beedribas beedrs wehl buhdams, ir apmeklejis alkohola dsehreenu pahrdotawas un dsehris brandwihnu, ari wehl gods atkauj, neslawas zelschanas dehk, teesatees? Mülleris naw ari no meera-teesneschа nospreestâ soda tamdehk atswabinats zaur meera-teesneschu sapulzi, ka tas beedribu pee waldibas ir apsuhdsejis, bet tikai zaur to, ka Kalninsch, kâ jau weenkahrschs amatneeks, naw pratis isweizigi sawu leetu pee teesas aisstahwet, kurpreti Müllerim ir bijis adwokats par aisstahwu, un bez tam wehl ziti palihgi. Beidzot wehl waram peeminet, ka daschi no wina palihgeem ir ari no Jelgawas sahtibas beedribas isslehgti uz wiseem laikeem, tâpat kâ to jau zitas Jelgawas Latweeschu beedribas ar scheem ir darijuschas. Zeram, ka schis raksteens, par ko schê isskaidrojam, tikai zaur „Tehwijas" redakzijas pahrskatischanos buhs „Tehwijas" sleijâs eeweesees.

Jelg. saht. beedr. preekschneeks: G. Wilks.
Jelg. saht. beedr. rakstw.: S. Hausmanns.

Wisjaunakahs sinas.

Seemela telegr.-agentura.

Pehterburgâ, 10. Oktoberî. Walsts-padomei drihsumâ zelschot preekschâ: Amura twaikonu un tirdsneezibas statutu apstiprinaschanu un akzisu nodokku uslikschanu uz naftas produktu maisijumu ar wegetabilisku eklu.

Pehterburgâ, 9. Oktoberî. Keisaru Majestetes ar Keisariskahm Augstibahm, Tronamantineeku Zesarewitschu, Leelfirstenehm Ksenija Aleksandrownu un Olgu Aleksandrownu un Leelfirstu Michailu Aleksandrowitschu, atbrauza 8. Oktoberî, pulksten 7ôs wakarâ, pa Warschawas dselszeku Gatschinâ.

Wihnê, 21. (9.) Oktoberî. Parlamenta aprindâs runâ, ka ministeru padome nolehmusi, walsts saeimi atlaist mahjâs. Atlaischana notikusi pirmdeenâ.

Parisê, 21. (9.) Oktoberî. Ahrstneezibas laikraksstu lihdsstrahdneeki isrihkoja Kreewu eskadras ahrsteem goda-meelastu. Kornils un Bruardels ussauza augstas laimes Kreewijai, un Botkins — Frantschu-Kreewu sabeedribai.

Madridê, 21. (9.) Oktoberî. Keisariskâ Augstiba Leelfirsts Wladimirs Aleksandrowitschs nonahzis Walenzijâ.

Tirdsneeziba.

Rihgas labibas tirgus isgahjuschahs nedelas beigâs bija kluss, tomehr zenas turejahs.

Lini nogaida. Eewehrojami peewedumi nenotika, kamdehk peedahwataju truhkst.

Kanepaji turahs.

Kanepes bez weikala. Par schahwetahm kanepehm sola 122 kap. pudâ. Pahrdeweju truhkst.

Kweeschi eksportam ne-eewehroti, tamdehk ka zenas augstas.

Brahka linsehklas. Drujas sehklas salihga par 141 kap. pudâ un stepju sehklas par 148 kap.

Rudsi meerâ. Par Kreewu rudseem maksâ 71 lihds 73 kap. pudâ un par Kursemes rudseem uz 120 mahrz. pamata 69 lihds 70 kap.

Ausas stingrakas. Zarizinas un Jekezas-Liwnas ausas pahrdewa par 68 kap. pudâ, un pehz tam pahrdeweji atkahpahs, tamdehk ka pirzeji solija tikai 67 kap. pudâ.

Meeschi meerâ. Tikai leelaki peewedumi weikalu waretu usspirdsinat. Pehz „Balt. Wehstn."

Wehstules un atbildes.

1. № 38. usdoto burtu mihklu usminejusi: Sapleku Anna, Osolneekôs.

2. Dadsis: Nahkoschâ nummurâ.

Par sinu

zeen. lasitajeem, ka schihs lapas redaktors zeeschi saslimis, un tamdehl schim brihscham naw runajams redakzijas leetâs.

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 23. (11.) Oktoberî.

100 rubl. selta naudâ 330 Wahzu mahrk. jeb 110 Pruhschu dahld.
100 „ papihra „ 212 „ „ „ 70⅔ „ „

„Latw. Awischu" redaktors: **Th. Neander.**

Isdewejs: **Dr. A. Bielenstein.**

Дозволено цензурою. Рига, 11-го Октября 1893 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinaschanas.

Krona Dsirzeemâ
Talsu aprinki, esmu apmetees **par ahrstu.** Peenemu slimneekus ik deenas.
Dakters J. Kiwitzkis.

Sobu slimee
teek ik katru deenu no pulksten 9eem lihdſ 1 un no 3 lihdſ 7 pehz pusdeenas peenemti **Efera eelâ № 2.**
Dantists E. Ellmann.

Naudas pelna!
Jelgawâ! Jelgawâ!
Lehts awots!
Damu mehteli un **damu jakas** iſ dubelstoſa un ari wateti. **Kungu mehteli, uſwalki,** leels **wates** un **odera** lehgeris pee
S. R. Gottlieba,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 16.

Buhwmateriala
pahrdotawa
no
C. Haack,
preekſchlaik O. F. R. Hausmann,
Jelgawâ, pee Cſara wahrteem,
pehrk **apſes, behrſa, egles, klawas, leepas, oſola, oſcha** un **preedes bakkus** un makſâ tahs wiſu augſtakâs zenas.

Labus kartupelus
tâ ap 100 puhru, wehlâs pirkt **Jelgawas kurlmehmo ſkola.**

Smalkais zukurs
12½ kap. mahrz.
C. Höpker Pehznahz. Jelgawâ.

Labakâ
Karamela eſala kafeja
barojoſcha un weſeliga,
20 kap. mahrzinâ,
dabonama pee
A. Loginowa,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 2.

Smalkais zukurs 12½ kap.,
dſeltenâs ſeepes 10½ un 11 kap.,
raibâs ſeepes 9½ un 10 kap.,
ſahls 15 kap. podâ,
I. ſorte petroleums 9 kap. ſtopâ,
I. ſorte Thalheima ratu ſmehre 4½ kap.,
Norwegu tauku ſilkes, lehtas
pee
K. Heilsberga,
Jelgawâ.

Dſimts Wirkus muiſcha
(pee Kuldigâs)
pahrdod
Dſiſne mahjas
ar wiſu inwentaru
par 7500 rubleem.

Muhſu apgahdibâ iſnahza:
Konwerſazijas
wahrdnizas
21. burtniza.
(3 pabeigts, 4 eſahkts.)
Jaunſemja, Jurjanu Andreja un igaunu tautas wihru Jakobſona gihmetnes. Plaſchs apraſts par Jelgawu u. z. Makſâ 40 kap., pa pastu 44 k. Wiſas lihdſ ſchim iſnahkuſchâs burtnizas makſâ 7 rubli ar peeſuhtijumu pa pastu. Pasta adreſe: Въ гор. Митавѣ, въ книжный магазинъ Дравніака.
H. J. Drawin-Drawneeka
grahmatu, muſikaliju un rakſtamu leetu pahrdotawa Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 20.

Katrâ grahmatu pahrdotawâ dabonama:
Zela maiſe
no ſwehta Deewa wahrda
kriſtigeem ſaldateem.
Otra druka.
Makſâ **30** kap.

Muhſu apgahdibâ iſnahza:
Iſ Sprantſchu laikeem.
(Ut de Franzoſentid. Ne luſtige Geſchicht von Fritz Reuter.)
Latwiſki no F. Wittandta.
Makſâ **40** kap., pa pastu peeſuhtot **46** k.
Pasta adreſe: Въ гор. Митавѣ, въ книжный магазинъ Дравніака.
H. J. Drawin-Drawneeka
grahmatu, muſikaliju un rakſtamu leetu pahrdotawa, Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 20.

Rihgas dſelſleetawas un maſchinu fabrikas ſabeedriba
agrak
Roliktawa: **Kahrla eelâ № 11,** pretim Tukuma-Jelgawas dſelſszeła wokſalam.
Felſer & Co.
Fabrika: **Aleksandera eelâ № 184.**
peedahwâ:
Jaunas kulmaſchinas, ar **rokahm** waj **gehpeli dſenamas.**

Schihm jaunahm **kulmaſchinahm ir kuſtinamâ trumeła mantelis,** kas pats no ſewim zelahs, tiklihdſ kulot koka gabali, akmeni u. t. t. eekluhſt kulamâ trumeli; zaur to ſweſchas dalas weeglaki war zauri tikt un top **kulamo ſtiftu** un **trumeła luhſchana attureta.** — Lihdſ ar to atronahs pee ſchihm jaunahm maſchinahm ihpaſchas **patent-kukſtiftes,** kuras tihraki graudus iſkul un winus nepahrſit un top ihpaſchi wairak iſkults, nekâ ar weenkahrſchahm ſtiftehm. — Tahlak peedahwajam:
Puzmaſchinas, ekſelu maſchinas, kartuſelu un rahzenu greeſejus, wiſadus arklus u. t. t.
Superfoſfatus, kaulu miltus.
Lokomobiles un kulmaſchinas
ar **twaika ſpehku** no **Richarda Garret & Sons, Anglijâ,** pehz jaunakahm konſtrukzijahm.

Mescha pahrdoſchana
1893. gadâ.

No **Rundales mescheem** taps apakſchâ minetâs deenâs un minetôs meſchôs **mescha gabali** pa ¼ puhraweetas leeli, preekſch nozirſchanas, pret tuhlit ſamakſu, wairakſoliſchanâ pahrdoti:
25. Oktoberî ſch. g. Pukka meſchâ (pee Pukka mahjam) malkas meſchs.
3. Nowemberî ſch. g. Pukka meſchâ (pee Pukka mahj.) ſchagaru meſchs.
8. Nowemberî ſch. g. Pukka meſchâ (jaunais meſchs) malkas meſchs.
15. Nowemberî ſch. g. Schahbła meſchâ malkas meſchs.
22. Nowemberî ſch. g. Spruggas meſchâ malkas meſchs.
29. Nowemberî ſch. g. Schuweła meſchâ malkas meſchs.
1. Dezemberî ſch. g. Schurpa meſchâ (bate) ſchagaru meſchs.
6. Dezemberî ſch. g. Schurpa meſchâ (klajums) ſchagaru meſchs.
20. Dezemberî ſch. g. Mella meſchâ ſchagaru meſchs.
Rundales muiſchwalde.

Muhſu apgahdibâ iſnahza:
Mahzibas wehſtules par kreewu walodu
(pehz Tuſena-Langenſcheidta metodes).
J. Drawneeka iſdotas.
Otrs iſdewums. **1. lihdſ 5. wehſtulei.** Makſâ à 10 kap. Wiſs iſdewums (36 wehſtules) makſâ 3 rubl. Par to paſchu peeſuhtam ari pa pastu.
Schihs wehſtules derigas ikweenam, kas grib eemahzities kreewu walodu bez ſkolotaja peepalihdſibas.
Apſtellejumu adreſe: Въ гор. Митавѣ, въ книжный магазинъ Дравніака.
H. J. Drawin-Drawneeka
grahmatu, muſikaliju un rakſtamu leetu pahrdotawa,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 20.

Wiſâs grahmatu pahrdotawâs dabonama:
Mahju laime,
jeb apzerejumi par winas dibinaſchanu un apzereſchanu tahdeem, kas to ſew wehlahs.
Sarakſtijis
O. Platſchs.
Makſâ 20 kap.
Schi grahmatina nowehleta ikkatrai Latwju gimenei. Ihſôs, ſaprotamôs wahrdôs wina zel preekſchâ un iſſkaidro **mahju laimi.** aiſrahda zik weegli winu war nogruntet katrâ gimenê, katrâ buhdinâ, kad tik pats to wehlahs un pehz ſneegteen padomeem turahs. Scho grahmatinu laſihs ikkatrs ar labpatiſchanu.

Seemas ſkolam
ſahkotees peedahwajam ſawu bagatigo krahjumu
ſkolas grahmatu
kreewu, latweeſchu un wahzu walodâs (kreewu ſkolas grahmatas par Peterburgas zenam). Tâpat wiſu wajadſigo rakſtamo un ſihmejamo materialu.
No jauna iſnahkuſchas latweeſchu grahmatas eegahdajam arweenu leelâ ſkaitâ, tâ ka wiſus peepraſijumus ſpehjam ahtri apmeerinat; wiſi pasta apſtellejumi teek 1—2 deenu laikâ iſpilditi.
Muhſu latweeſchu grahmatu krahjums ir it pilnigs, tâ ka bibliotekas uſnemamees ahtri eerihkot, reſp. papildinat.
Muhſu apgahdibâ iſnahk un makſâ pa pastu peeſuhtot:
„Anſtrums" (bildem puſchkots familijas laikraſts) 3 rub. gadâ.
„Semkopis" (mehneſchraksts par ſemkopibu, ruhpneezibu, tirdſneezibu ꝛc.) 1 rub. 40 kap.
Konwerſazijas wahrdniza (36 burtnizas) 12 rub.
Mahzibas wehſtules par kreewu walodu pehz Tuſena-Langenſcheidta metodes (36 wehſtules), otrs iſdewums 3 rub.
Pasta apſtellejumeem luhdſam leetot ſchahdu adreſi: Въ гор. Митавѣ, въ книжный магазинъ Дравніака.
H. J. Drawin-Drawneeka
grahmatu, muſikaliju un rakſtamu leetu pahrdotawa,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 20.

Manâ apgahdibâ nule iſnahza:
Saldus
Latweeſchu Kalendars
1894. gadam.
Makſâ **10** kap.
Saturs ir daudſpuſigs ar derigeem ſtahſteem un ſaimneezibas padomeem.
Bez tam ſecmas ſkolam ſahkotees peedahwaju **ſkolas grahmatas** Kreewu, Latwju un Wahzu walodâs. — Tâpat wiſu wajadſigo rakſtamo un ſihmejamo **materialu.**
Skolotaju kungeem un atkalpahrdewejeem apmehrinajoſchs rabats.
Apſtellejumu adreſe:
Fr. Kruhmina
grahmatu un rakſtamu leetu pahrdotawa **Saldû** pee tirgus.

●● Premiju biletes. ●●
Tâ kâ III. aiſnehm. (W. B. muiſchn. k. gr.) pee **lihdſigeem** winneſteem ar I. un II. aiſnehm.: 1) **daudſ** lehtakas; 2) laimes riteni **tik** 800,000 biletu (I. aiſnehm. **wehl** 812,000 un II. aiſnehmum. **wehl** 827,000) un 3) lihdſ 1896. gadam newajaga apdroſchinat, tad biletes no ſcha III. aiſnehm. katram eewhlamas. — Wehl jaeewero, ka no 1895., 96. un 97. gada wiſus trihs aiſnehmumus iſloſês tik weenu reiſi gadâ. Kas wehl pee paberſchâs loſeſchanas grib lihdſſpehlet, tas lai paſteidſâs **eepikkt** no **katra** aiſnehmumâ pa weenam, bet no III. katrâ ſinâ weenu, ar 15 waj 20 rub. rokas naudas un tahlakeem **5** waj **10** u. t. pr. rub. mehneſchu nomaksam no wiſeem aiſnehmumeem pee **H. Blocka** weenigâ agenta
Th. Fr. Ewerts,
Rigâ, Grehzineeku (Sünder) eelâ № 12.
Tagad tiks iſloſets III. aiſnehm. nowembra 1. deenâ.

Katrâ grahmatu pahrdotawâ dabonama:
Zela maiſe
no ſwehta Deewa wahrda
kriſtigeem ſaldateem.
Otra druka.
Makſâ **30** kap.

Muhſu apgahdibâ iſnahza:
Iſ Sprantſchu laikeem.
(Ut de Franzoſentid. Ne luſtige Geſchicht von Fritz Reuter.)
Latwiſki no F. Wittandta.
Makſâ **40** kap., pa pastu peeſuhtot **46** k.
Pasta adreſe: Въ гор. Митавѣ, въ книжный магазинъ Дравніака.
H. J. Drawin-Drawneeka
grahmatu, muſikaliju un rakſtamu leetu pahrdotawa, Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 20.

Slaweni paſihſtamâ **Scheresſchewſka** pihpju tabaka **Bakun** un Schwizent weenmehr dabujama.

Weenigâ noliktawa
flawenai tabakas fabrikai
no
J. L. Scheresſchewſky — Grodnowâ,
pee
S. J. Laſerſohna,
tikai **№ 29.** **Jelgawâ Leelajâ eelâ,** tikai peedahwâ **№ 29.**
beſ teem par loti labeem atſihteem zigareem:
Minerva 10 gab. 12 kap., 5 gab. 6 kap., 2 gab. 3 kap.
Trabucillos 10 gab. 10 kap., 5 gab. 5 kap., 2 gab. 2 kap.,
wehl tos iſ tahs paſchas fabrikas no jauna tirgoſchanâ iſlaiſtos zigarus
„Ekſtra"
par tikai 15 kap. 10 gabalus,
kuri zigarus ar daudſ augſtaku zenu, labuma ſinâ, pahrſpehj.
● Atkalpahrdewejeem par fabrikas zenu. ●

Nupat tika gatawa pee **J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ** un dabonama wiſâs grahmatu pahrdotawâs:
Palihgs
jaunam latwju ſaldatam
preekſch
karadeenesta eemahziſchanâs.
Pehz mahzibu preekſchmetu pahrſkata, kas jaſina katram kahjneeku ſaldatam (Wiſaugſtakâ pawehle pa Karapahrwaldi no dezembra 11. d. 1880. g. № 335), ar latwiſku tulkojumu ſaſtahdijis
Jahnis Busch,
114. Nowotorſchku kahjneeku pulka parutſchiks.
Otrs pahrlabots iſdewums.
Ar 56 ſihmejumeem tekſtâ.
Makſâ 50 kap.

Atkalpahrdewejeem (krodſeneekeem) 10% rabats.
J. Jakobſohn,
Jelgawâ, Akziſes eelâ. **Jelgawâ,**
Neſadomowa namâ pee tirgus,
peedahwâ **par fabrikas zenam** ſawu bagato krahjumu:
ſpirta un brandwihna
(Otſchiſchtſchenoje)
no ſekoſcham labi paſihſtamam fabrikam un firmam, kâ: **A. Wolffſchmidta, Rigâ; Kalkuhnu ſpirta** un **raugu fabrikas; Petera Smirnowa, Maſkawâ** un **Petera Kalaſchnikowa, Pleſkawâ;** tamlihdſigi ari
likeeri, dubult-ſchnabi, balſamu, konjaku, rumu un araku
no **G. G. Bergbohma, Rigâ.**
Weenigâ leelnoliktawa preekſch Jelgawas un winas apkahrtnes.
Eekſch- un **ahrſemes**
wihni, konjaks, rums un araks
no daſchadam labi paſihſtamam firmam, un
tabaka, zigari, papiroſi un hilſes
ir dabonami weenmehr pilnigâ krahjumâ un leelâ iſwehlê no lehgera.
Atkalpahrdewejeem (krodſeneekeem) 10% rabats.

Mana fotografija
atronâs tagad
Kangihſeru eelâ
№ 6. Nonemſchana pee ikkatra laika.
3 portrejas par **1** rubli.
C. Frey.

Ueredſigâ Indrika nogihmejumi
ir daſchôs eſemplarôs wehl dabonami pee **J. Schablowſky, Jelgawâ,** Katolu eelâ № 9; **Rigâ,** Skahrnu eelâ № 6.
Zena 5 kap.

Oſelu muiſchâ, Kuldigas aprinki, Wahrmes kirſpehlê, pahrdod **kopâ** jeb **dalitus**
ſemes gabalus:
a) meſcha lauſumu, tâ ap 260 puhraw. gatawas plawas „ „ 30 „ (par 15 rubl. puhraw.)
b) meſcha lauſumu, tâ ap 80 puhraw. gatawas plawas „ „ 50 „ (par 20 rubl. puhraw.)
Tuwakas ſinas pee muiſchwaldes.

Leelakas
ſoſis,
labi barotas un **tihri kautas,** pehrk pa labam zenam **Jelgawâ: Friedr. Weidemanna** weikalâ, pee Dobeles wahrt. **Rigâ: Th. F. Gorges** deſu pahrdotawâ, Skahrnu eelâ № 18.

Diwas twaika
kulmaſchinas
no 6 un 8 ſirgu ſpehka pahrdod lehti
E. Webers,
maſchinu fabrika Jelgawâ, aiſ Annas wahrteem.

Marmora, granita un **tſchuguna kapu kruſtus,** kâ ari **akmena kruſtu pamatus** pahrdod wiſlehtaki [63]
M. Brauer's,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 27.

A. Loginowa
tehjas, auglu un kolonial-pretſchu pahrdotawa
Katolu eelâ Nr. 2,
peedahwâ ſawu lehgeri
eekſch- un ahrſemes
wihnu,
kâ ari **rumu, konjaku, araku, biſchofu, daſchadus likeerus** un **ſchehlkinus** par Rihgas pagrabu zenahm.

Usara kapele
(16 wihri) ſpehj tagad paſneegt **tauru un ſtihgu muſiku.** — **Akziſes eelâ Nr. 1.**

Uſtizams
nama kopejs
war peeteiktees Katolu eelâ № 9, grahmatu pahrdotawâ.

Lehtakais
kabatas pulkſtens
pafaulê.
● Tikai 4 rubl. 50 kap. ●
Anglu darbs; nikela remontoara pulkſtens ar ſekundu rahditaju. — Adreſe: Ст. Петербургъ. Складъ новыхъ изобрѣтеній, Невскій пр. 4. **Iſſuhtits top beſ kaweſchanas tuhlin, ari pret pehzſamakſu paſtei.**

Leel-Auzes mahzitaja
Sakranowicza
SpredikU grahm.
(Makſâ 1 rub. 75 kap.)
dabonama pee
J. F. Steffenhagena un dehla
Jelgawâ.

Praktiſki! Lehti! Iſturigi!
Tſchikago
ſoles un papehſchi
iſ metala. Schihs ſoles **lunkanakas, weeglakas** un **lehtakas kâ ahdas ſoles,** aiſſargâ pee tam papehſchu nomihſchanu, **nelaiſch ari ſlapjumu zauri** un ir no ikkura katra weegli peeſtiprinamas. Dubultſoles naw wairs wajadſigas. Zena wihreeſchu ſolem **1 rubl. 25 kap.,** ſeeweeſchu **1 rbl.,** behrnu **75 kap. Pee apſtelleſchanas ir ja-uſdod ſoles garums un platums.** Adreſe: Ст. Петербургъ. Складъ новыхъ изобрѣтеній, Невскій пр. 4. — **Iſſuhtits top beſ kaweſchanas tuhlin, ari pret pehzſamakſu paſtei.**

Печатать разрѣшается. Полицімейстеръ Баронъ Ронпъ.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tê klaht 2 peelikumi.)